Dvoudenní výlet na Jindřichohradecko (14. 10. – 15. 10. 2017).

Poslední dobou si nevíme dost dobře rady se zájezdy organizovanými pod hlavičkou ZO ČSOP Strakonice a Šmidingerovy knihovny. Vyhlásíme-li nějaké lákavé téma, ukáže se, že to není pro zájemce nic nového a mají to "odškrtnuto" zřejmě už provždy. Na druhou stranu, témata neotřelá působí podezřele a málo lákavě. Samozřejmě, mohli bychom sledovat některý z oblíbených televizních cestovatelských pořadů a rychle reagovat, zvát na místa čerstvě zpopularizovaná, jenže o to se snadno postarají různá jiná zájmová sdružení nebo i profesionálové, a tak není důvod se do toho nějak vkládat. My bychom chtěli "zaplňovat mezeru" - představit veřejnosti při každé akci nějakou další lokalitu s dosud dobře zachovanou biodiverzitou, na příkladech ukázat, v čem je její obrovská hodnota (bohužel většinou ne příliš známá a doceněná) a co by bylo potřeba k její ochraně. Zároveň pamatujeme vždycky i na něco pro potěšení, aby si přišli na své i ti, kdo jsou k ekologickým otázkám relativně vlažní, ale přesto jim naše společenství aspoň v něčem vyhovuje a jsou ochotní se něco nového dovědět.

Od autobusové výpravy na Bechyňsko, která se nešťastně kryla s jinými akcemi, nepovedlo se obsadit všechna místa (ačkoliv ještě před několika lety jsme mívali i padesát náhradníků) a museli jsme jet auty, jsme už raději žádný další větší zájezd nevyhlásili, ale úplně skončit bychom s jejich organizací nechtěli. Dělával je už otec pana Ing. Miroslava Treybala, od něj je převzal jeho syn, pak se vystřídalo v rychlém sledu pár dalších pokračovatelů, až se to ustálilo na nás. Bývalo zkrátka zvykem nabízet ještě něco víc kromě obyčejných výletů pořádaných vždycky jednou měsíčně vlakem nebo linkovým autobusem a pak pěšky - mysleli jsme hlavně na starší účastníky, kterým jsme chtěli dopřát celodenní setkání s naší partou, a přitom o něco větší pohodlí. Najali jsme tedy dvakrát ročně autobus, případně jsme jeli vlakem, ale na dva dny, aby bylo více času a klidu. Ale ani to se už dnes za pohodlné nepokládá a většina někdejších zájemců přešla na cesty vlastním autem. I tak jsme chtěli ještě znovu udělat pokus a vymyslet něco neobvyklého. Rozhodli jsme se pro dvoudenní cestu vlakem na Jindřichohradecko. Před časem jsme tam byli na dovolené, leccos o téhle krajině víme a chtěli jsme se podělit. Také jsem chtěla využít dobrou zkušenost z Jarošova nad Nežárkou, kde jsem byla loni na knihovnické akci Malé podzimní setkání. Ale popořádku:

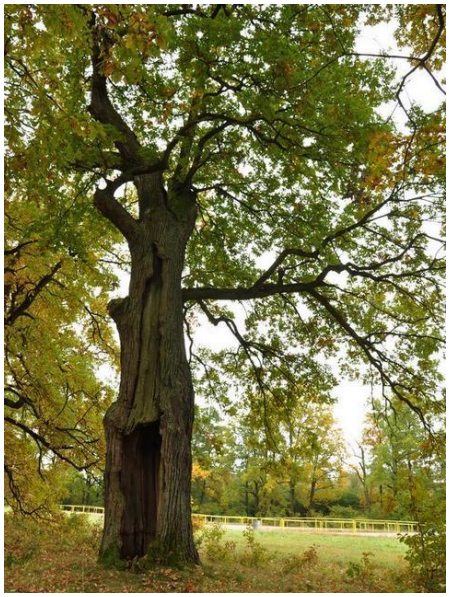

Dub letní – Ohrada. Foto V.H.

Na sobotu 14. 10. 2017 jsme naplánovali první část zájezdu, s tím, že by byla možnost se zúčastnit jen na tento jeden den (nebo jen na neděli). Ráno jsme se sešli na nádraží ČD a byla nás poměrně malá skupinka, což bylo možná dáno brzkým vstáváním, do jakého se hned tak někomu nechce. Sice nešlo o žádný extrém (vybrali jsme spoj v 7:07), ale i tak. Jedna z přihlášených čtenářek ŠK se navíc i s dcerou pro nemoc omluvila, a tak nás bylo nakonec 8, z toho dvě děti, které si jejich babička převzala v Českých Budějovicích.

Prvním naším cílem byl lovecký zámeček Ohrada u Hluboké nad Vltavou. Museli jsme bohužel jet s přestupem, protože vlak od Strakonic tudy sice projíždí, ale nestaví. Vítalo nás ranní sluníčko, které si pohrávalo s našimi dlouhými stíny i s barevnými stromy v alejích, vládla sváteční atmosféra a my jsme si připadali jako vzácní hosté. Na zámku jsme se soustředili ze všech sbírek Muzea lesnictví, myslivosti a rybářství hlavně na vystavené obrázky, protože z dřívějška známe ilustrace pana MVDr. Pavla Procházky a už předem jsme se na ně těšili. Jsou opravdu unikátní, a to hlavně v tom, že mnohé z nich znázorňují rostliny a živočichy v rámci jejich biotopu a naznačují tedy podobu celého ekosystému.

Další výstava s názvem "Les pramenů" byla zaměřená na význam lesa a práce s ním spojené. Zbytek expozic jsme pak už jen rychle prolétli a spěchali na autobus, který nás dovezl opět do Českých Budějovic. Brzy nám jel vlak do Jindřichova Hradce, kde jsme vystoupili, prošli se po městě a pokračovali jsme do Jarošova. Ubytovali jsme se v penzionu Samorost, kde jsme měli předem domluvené pokoje a někteří i jídlo. Večer jsme se sešli s místním starostou Bohumilem Rodem a s panem Vlastimilem Lukšem a všichni dohromady jsme si zahráli Jarošovskou káču. To je místní oblíbená hra, seznámila jsem se s ní loni při MPS a moc se mi líbí, jak se do turnajů zapojují muži i ženy, senioři i děti, prostě patří k jarošovskému folklóru. Kdysi dávno se něčím podobným bavili například vojáci, tu a tam se pak našel někdo z pamětníků a předal tradici dál, a tak se hra zachovala. Někde se hraje třeba pod názvem Cvrček - je-li totiž káča opatřena na špici kovem, vydává při pohybu charakteristický cvrčivý zvuk. V Jarošově je zvykem používat káču celodřevěnou. Vhodným materiálem na její výrobu je dřevo tvrdé (nejčastěji bývá bukové) a důležité je hlavně to, aby byla dobře vycentrovaná. Po roztočení na mírně sešikmené skleněné ploše pak směřuje (buď rovně, nebo obloukem) ke skupince devíti kuželek, některé srazí a přidá tak svému majiteli body.

Hraní Jarošovské káči. Foto V.H.

Hraní nás všechny moc bavilo. Od nejmladší Zuzanky přes třeťáka Marka, který s přehledem sčítal dvouciferná čísla a sám od sebe všem stavěl kuželky, až po nás, nejstarší, kterým to šlo tak nějak se střídavým úspěchem. Příjemný večer byl ještě završen několika užitečnými a zároveň snadnými bioenergetickými cviky, které předvedla paní Hanka Mičková. Následovalo spaní v pohodlných, čistých pokojích.

Druhý den výletu začal snídaní v jídelně penzionu. Nemuseli jsme spěchat, protože sraz s panem starostou Bohumilem Rodem jsme měli až v devět hodin. Na tu dobu bylo domluveno, že nás bude očekávat paní Vlasta Nejedlá, podíváme se společně do kostela sv. Prokopa a na hřbitov. V kostele nám pan Rod podal podrobný výklad, pokračoval pak i po cestě k Nejedlým. Nejdříve nám vyprávěl, jak s několika přáteli obnovil poškozené křížky v okolní krajině, potom jsme došli ke starému kamennému mostu přes Žirovnici a bylo nám řečeno něco i o něm. Podle znalců se jedná o tzv. římský most. Před několika lety byl opraven, což je dobře, ale bohužel byla tehdy vybrána firma bez zkušeností s podobnou prací a kvalita provedení tím byla poznamenána.

Z mostu je to blízko k domu rodiny Nejedlých, kde se nachází unikátní soukromé selské muzeum. Bylo založeno tatínkem paní Vlasty a od té doby se sbírky značně rozrostly. Jsou pečlivě opatrovány, vše je opraveno, roztříděno a při prohlídce jsme mohli slyšet velmi zajímavé příběhy o jednotlivých

exponátech - krojích, nářadí, atd. Viděli jsme například starodávnou postel, která si "zahrála" v televizním seriálu F. L. Věk. Paní Vlasta je velmi pracovitá a kromě udržování muzea nebo úklidu v kostele se věnuje ještě mnoha jiným dobrovolnickým činnostem. Stará se také o velkou zahradu a ukázala nám stromky, keře, květiny a užitkové záhony. Vše je rozvrženo tak, aby vznikla příjemná rovnováha, milá oku i příznivá pro život ptactva i jiných živočichů.

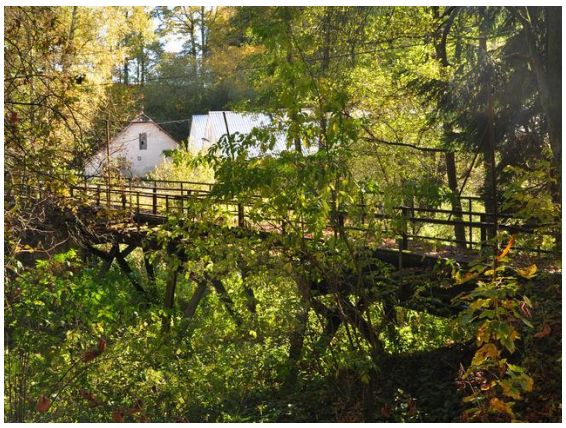

Most pro úzkokolejku u Hlubokodolu. Foto

Tak tak, že jsme se stačili rozloučit, poděkovat a vrátit se včas na oběd. Během něj jsme si popovídali s panem hostinským Kašpárkem, jehož zajímavým koníčkem je barvení kraslic a jejich zdobení vyškrabovanými vzory. Rozdá jich každý rok tolik, že je připravuje i jindy než jen před Velikonoci.

Odpoledne patřilo nejdříve návštěvě keramičky v Hlubokodole a pak procházce v jejím okolí. Vedl nás znova pan starosta Rod. Areál továrny je technickou památkou. Výroba zde pokračuje, počet zaměstnanců se ale silně snížil a nabídka výrobků je už jen omezená. Mohli jsme si také něco koupit a rádi jsme toho využili, protože bylo z čeho vybírat. Navíc v Hlubokodole se glazura velmi důkladně vypaluje a její kvalita je o to lepší.

Z okolní přírody nás zaujal hlavně obrovský památný dub, jaký není hned tak k vidění. Nalézá se u tzv. Černínské hájovny. U něj byl prohlouben malý rybníček, ale zatím nemá dostatek vody. Místem s velkou vlhkostí příznivou pro život mnoha rostlin i živočichů je naproti tomu mokřad Luží u Lovětína. Jde o chráněnou přírodní památku zařazenou mezi evropsky významné lokality.

To už jsme si kontrolovali čas a směřovali jsme k železniční zastávce Lovětín. Syn pana starosty nám po předchozí dohodě dovezl naše zavazadla, což nám ušetřilo poponášení po navštívených místech. Byli jsme mu vděční a stejně tak jsme upřímně děkovali panu starostovi za doprovod a výklad. Říkali jsme si, že vstřícný, komunikativní, aktivní člověk je ve funkci představitele obce určitě ten správný.

Při čekání na vlak jsme ještě trochu prošmejdili okolí, děti si pohrály, a už jsme vyhlíželi vláček úzkokolejky. Ten nás dovezl do Jindřichova Hradce a rychlík pak domů. Shodli jsme se na tom, že se nám zájezd všem velmi líbil a budeme na něj rádi vzpomínat. ***–ah-***

<u>Zajímavá zoologická pozorování:</u>

Hluboká nad Vltavou: Mlýnský rybník, hojně potápka roháč (*Podiceps cristatus*).

Hluboká nad Vltavou: alej u zámečku Ohrada, hojně svinka obecná (*Armadillidium vulgare*).

Hluboká nad Vltavou: Ohrada, expozice Les pramenů – zimující slunéčko východní (*Harmonia axyridis*), nepůvodní druh.

Jarošov nad Nežárkou: obec, u mostu, okrouhlice rybničná (*Musculium lacustre*), červený seznam bezobratlých – NT.

Jarošov nad Nežárkou: obec, penzion Samorost, dlouhozobka svízelová (*Macroglossum stellatarum*).

Lovětín, polní cesta u Fojtkovského rybníku, křižák čtyřskvrnný (*Araneus quadratus*).